

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ҲУҚУҚ СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

БОШ МАҚСАДИМИЗ - КЕНГ КЎЛАМЛИ ИСЛОҲОТЛАР ВА МОДЕРНИЗАЦИЯ ЙЎЛИНИ ҚАТЪИЯТ БИЛАН ДАВОМ ЭТТИРИШ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг 2012 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2013 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузаси

Хурматли мажлис иштирокчилари!

Вазирлар Маҳкамасининг бугунги кенгайтирилган мажлиси кун тартибига қўйилган асосий масала - бу Ўзбекистоннинг 2012 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш якунларини муҳокама этиш ва 2013 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларини тасдиқлаб олишдан иборат.

Ўтган йил якунларини сарҳис қилар эканмиз, авваламбор шуни таъкидлашимиз керакки, глобал жаҳон иқтисодиётида ҳали-бери сақланиб қолаётган жиддий муаммоларга қарамасдан, 2012 йилда Ўзбекистон ўз иқтисодиётини барқарор суръатлар билан ривожлантиришни давом эттирди, аҳоли турмуш даражасини изчил юксалтиришни таъминлади, дунё бозоридаги ўз позициясини мустаҳкамлади.

Бу даврда мамлакатимиз ялпи ички маҳсулоти 8,2 фоизга ўсди, саноат ишлаб чиқариш ҳажми 7,7 фоизга, қишлоқ хўжалиги 7 фоизга, чакана савдо айланмаси ҳажми 13,9 фоизга ошди.

Макроиқтисодий барқарорлик ва иқтисодиётнинг мутаносиблиги таъминланди.

Экспорт ҳажми сезиларли равишда, яъни 11,6 фоизга ўсди, экспорт қилинаётган маҳсулотлар таркиби ва сифати яхшиланиб бормоқда. Бунинг натижасида хом ашё бўлмаган тайёр товарларнинг улуши 70 фоиздан зиёдни ташкил этмоқда. Ташқи савдо айланмасидаги ижобий сальдо 1 миллиард 120 миллион доллардан ошди.

Инфляция даражасининг ўсиш суръати прогноз кўрсаткичлари доирасида сақлаб қолинди ва 7 фоиздан ошмади.

2012 йилда солиқ юкини камайтириш сиёсати давом эттирилди. Кичик корхона ва микрофирмалар учун ягона солиқ тўлови ставкалари 6 фоиздан 5 фоизга туширилгани, яқка тартибдаги тадбиркорлар учун белгиланган солиқ ставкаси эса сезиларли тарзда, яъни ўртача икки баробар камайтирилгани бунинг яққол тасдиқлайди.

Шуларга қарамасдан, давлат бюджетининг даромадлар қисми бўйича кўрсаткичлари тўлиқ бажарилди, эришилган профицит ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,4 фоизни ташкил этди.

Давлат жами харажатларининг асосий қисми, яъни қарийб 59,2 фоизи ижтимоий соҳа ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш чоратадбирларини амалга оширишга қаратилди, унинг 34 фоиздан ортиғи таълим, 14,5 фоиздан кўпроғи соғлиқни сақлаш соҳаларини молиялаштиришга йўналтирилди.

Бугунги кунда, дунёнинг кўплай мамлакатларида давлат қарзининг ортиб бориши билан боғлиқ муаммолар сақланиб қолаётган бир шароитда, Ўзбекистонимиз четдан қарз олиш бўйича пухта ўйланган сиёсат олиб бориши натижасида давлатимиз қарз ҳажмининг улушини нисбатан паст даражада ушлаб қолишга ва ўз мажбуриятларига тўлиқ жавоб берадиган мамлакат сифатида барқарор обрў-эътиборини сақлаб қолишга эришди. 2013 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, Ўзбекистоннинг жами ташқи қарзлари миқдори ялпи ички маҳсулотга нисбатан 16,0 фоиздан ошмагани, бу кўрсаткич эса халқаро мезонлар бўйича «ўртачадан ҳам кам» даражада баҳолангани бунинг исботлаб бермоқда.

Мамлакатимиз молия-банк тизими барқарор ва ишончли фаолият юритиб, юқори кўрсаткичларни намоян этиб келмоқда. 2012 йилда банк тизимининг

реал секторига йўналтирилган кредитлар ҳажми 2011 йилга нисбатан 1,3 баробар ошди. Ажратилган кредитларнинг 76 фоиздан зиёди уч йилдан ортиқ муддатга берилган узоқ муддатли кредитлар экани, айниқса, эътиборга молик.

Мамлакатимиз иқтисодиётининг ўтган йил натижаларини баҳолаганда, Халқаро валюта жамғармаси миссияси раҳбари Вероника Бакалу хонимнинг ушбу миссиянинг Ўзбекистонда 2012 йил ноябрь-декабрь ойларидаги иши натижалари бўйича билдирган фикрларини келтириш ўринли, деб биламан. Унинг таъкидлашича, «Ўзбекистон иқтисодиёти жадал суръатлар билан ўсмоқда. Солиқ-бюджет ва ташқи фаолият соҳаларидаги мустаҳкам позиция, банк тизимининг барқарорлиги, давлат қарзининг камлиги ва ташқаридан қарз олишга эҳтиёткорлик билан ёндашиш мамлакатни глобал инқирознинг салбий оқибатларидан ҳимоя қилди».

Ўйлайманки, бундай холисона баҳо кўп нарсадан далолат беради.

Хурматли мажлис иштирокчилари!

2012 йилда мамлакатимизнинг юқори суръатлар билан барқарор ўсишини таъкидлар эканмиз, бунинг боиси ва омиллини авва-

2013 йилда изчил юқори ўсиш суръатларини, макроиқтисодий барқарорликни сақлаш ва иқтисодиётимиз рақобатдошлигини ошириш энг муҳим устувор йўналишимизга айланиши даркор.

жами капитали 24,3 фоизга, сўнги уч йилда эса икки баробар кўпайди.

Бугунги кунда капиталнинг етарлилик даражаси 24,0 фоиздан ошиб, бу эса қабул қилинган умумий халқаро стандартлардан 3 баробар ортиқдир. 2012 йил якунлари бўйича банк тизимининг ликвидлиги 65,0 фоиздан ортимоқда, бу эса талаб этиладиган минимал даражадан 2 баробар юқоридир.

2010 йилда мамлакатимизнинг атиги 13 та тижорат банки ижобий халқаро рейтингга эга бўлган бўлса, айни пайтда уларнинг сони 28 тага етди.

Банклар фаолиятида, ўтган йиллардаги каби, инвестиция фаолиятига катта эътибор қаратилди.

2012 йилда иқтисодиётнинг

ламбор иқтисодиётимизга йўналтирилган капитал маблағлар, инвестициялар тобора ўсиб бораётганида, бу кўрсаткич ялпи ички маҳсулотга нисбатан 22,9 фоизни ташкил этганида, деб ҳисоблашимиз зарур.

Ўтган йилда иқтисодиётимизга 11 миллиард 700 миллион доллар миқдоридан ички ва хорижий инвестициялар жалб этилди ёки бу борадаги кўрсаткич 2011 йилга нисбатан 14 фоизга ўсди. Жами инвестицияларнинг 22 фоиздан ёки 2 миллиард 500 миллион доллардан ортиғини хорижий инвестициялар ташкил этди, уларнинг 79 фоиздан кўпроғи тўғридан-тўғри хорижий инвестициялардир.

Эътиборга сазовор томони шуки, жами инвестиция-

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

18 январда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йилда республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2013 йилги иқтисодий дастурнинг асосий устувор вазифаларига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов маъруза қилди.

Давлатимиз раҳбарининг нутқида қайд этилдики, глобал иқтисодиётда жиддий муаммолар сақланиб қолаётганлигига қарамай, ўтган йилда мамлакатимиз иқтисодиёти барқарор юқори суръатлар билан ривожланишда давом этди, аҳоли турмуш даражасининг барқарор ўсиши ва мамлакатимизнинг жаҳон бозорларидаги мавқеи янада мустаҳкамланиши таъминланди.

Алоҳида таъкидлаб ўтилдики, мамлакатда амалга оширилаётган ривожлантириш ва ислоҳ қилиш стратегиясининг самарадорлиги, инқирозга қарши курашиш борасида тўпланган тажриба нуфузли халқаро молия ва иқтисодий институтларнинг, жаҳондаги етакчи илмий марказларнинг юқори баҳоларини олмақда. Чунончи, 2012 йилнинг ноябрь-декабрь ойларида мамлакатимизга ташриф буюрган Халқаро валюта жамғармаси миссияси раҳбари баёнотида барқарор банк тизими,

бюджети ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,4 фоиз миқдоридан профицит билан ижро этилди. Инфляция даражаси белгиланган прогноз кўрсаткичидан ошмади.

Ўсаётган инвестициялар ҳажми иқтисодиётнинг барқарор юқори сифатлар билан ўсиши ва унинг тузилмасини диверсификациялашнинг энг муҳим манбаи бўлди. Инвестицияларнинг салмоқли қисми иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини модернизациялаш, техник ва технологик жиҳатдан янгилаш, транспорт ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмасини жадал ривожлантиришга йўналтирилди. Ўтган йилда мамлакат иқтисодиётига 11,7 миллиард АҚШ долларига тенг бўлган инвестициялар жалб этилди, бу 2011 йилдагига нисбатан 14 фоиз кўпдир. Бунда барча инвестицияларнинг 22 фоиздан кўпроғини ёки 2,5 миллиард доллардан ортиғини хорижий инвестициялар ташкил қилди, уларнинг 79 фоиздан кўпроғи тўғридан-тўғри хорижий инвестициялардир.

Экспорт ҳажми 11,6 фоизга кўпайди, ташқи савдо айланмасининг салмоқли ижобий сальдоси таъминланди. Экспорт таркибида хом ашё бўлмаган тайёр товарлар улуши 70 фоиздан ошди.

Мамлакат аграр сектори деярли барча тармоқларининг динамик ривожланиши таъминланди. Деҳқонларимиз томонидан мўл-кўл қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари - 3,46 миллион тоннадан ортиқ пахта хом ашёси, 7,5 миллион тонна дон, 2 миллион тоннадан зиёд картошка ва 9 миллион тоннадан кўп сабзавот ҳамда полиз маҳсулотлари етиштирилди ва йиғиб олинди.

Молия-банк тизими барқарор ва ишончли тарзда фаолият кўрсатмоқда. Банк тизими капиталининг етарлилик даражаси жаҳонда умумий қабул

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

Тақдим этилаётган, шунингдек сўнги пайтда қабул қилинган бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан norma.uz сайтида танишиб чиқишингиз мумкин.

СУД ИЖРОЧИЛАРИ ТОИФАЛАРГА ЭГА БЎЛДИЛАР

Президентнинг 29.12.2012 йилдаги ПҚ-1900-сон қарори Суд қарорларини ижро этиш департаменти фаолияти самарадорлигини янада ошириш ва суд ижрочилари меҳнатини рағбатлантиришни такомиллаштиришга йўналтирилган.

Бажарилаётган ишларнинг мураккаблиги, ҳажми ва самарадорлигини ҳисобга олган ҳолда суд ижрочиларининг туман (шаҳар) бўлимларига 1, 2 ва 3-тоифалар бериш тизими жорий этилди.

Тоифа	Бажарилаётган ишларнинг мураккаблиги, ҳажми ва самарадорлиги
1-тоифа	Ижро ҳужжатларининг ўртача йиллик ҳажми 15 мингтадан ортиқ, 250 мингдан ортиқ аҳолиси бўлган ҳудудга хизмат кўрсатувчи суд ижрочиларининг шаҳар ва туман бўлимлари
2-тоифа	Ижро ҳужжатларининг ўртача йиллик ҳажми 8 мингтадан ортиқ ҳамда 100 мингдан 250 минггача аҳолиси бўлган ҳудудга хизмат кўрсатувчи суд ижрочиларининг туман бўлимлари
3-тоифа	Суд ижрочиларининг бошқа бўлимлари

Қарор билан тоифалаштирилган бўлимлар рўйхати тасдиқланди. Чунончи, Нукус шаҳридаги суд ижрочилари бўлими 1-тоифага, Қўнғирот туманидагиси – 2-тоифага, Тахياتош шаҳридагиси эса – 3-тоифага мансуб.

2013 йил 1 январдан бошлаб 1-тоифадаги туман (шаҳар) бўлимлари суд ижрочиларининг меҳнатига ҳақ тўлаш тариф разряди 2-тариф разрядига, 2-тоифадаги бўлимларда – 1-тариф разрядига оширилди. Ижро ҳужжатлари бўйича ундирилаётган маблағларнинг давлат даромадига қайтарилиши бўйича иш самарадорлиги учун суд ижрочиларининг лавозим маошига ойлик устама ҳақи миқдорлари белгиланди.

Суд департаменти марказий аппаратида суриштирув (суд қарорини бажармасликка, банд солинган мол-мулкни қонунга хилоф равишда тасарруф этишга, шунингдек вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни, ота-онани моддий таъминлашдан бўйин товлашга доир) ва маъмурий амалиёт бўлимлари, ахборот таъминоти ва мол-мулкни қидирув бўлими, шунингдек унинг ҳудудий (вилоят) бошқармаларида тегишли секторлар ташкил этилади.

ИПОТЕКА КРЕДИТИ ОЛГАНЛАРГА ИМТИЁЗ БЕРИЛДИ

Президентнинг 4.01.2013 йилдаги ПҚ-1902-сон қарори билан Қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича яқка тартибдаги уй-жойлар қурилишининг 2013 йилги дастури тасдиқланди.

У республика тижорат банкларининг ва Осие тараққиёт банкнинг имтиёзли ипотека кредитларини ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг мақсадли кредит линиясини жалб қилиш йўли билан амалга оширилади. Уй-жойларни қуриш давомида транспорт коммуникациялари ва ташқи муҳандислик тармоқлари, ижтимоий ва бозор инфратузилмаси объектлари қурилади.

Қарор билан белгиланганидек, 2013 йил 1 январдан жисмоний шахслар, ушбу Дастур доирасида, ипотека кредитини тўлаб бўлмагунга қадар, харид қилинган уй-жойлар бўйича мол-мулк солиғини тўлашдан озод қилинадилар.

СУДЬЯЛАР ҚАНДАЙ ТАНЛанаДИ?

Президентнинг 29.12.2012 йилдаги Ф-3949-сон Фармойиши билан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Судьяларни танлаш ва лавозимларга тавсия этиш бўйича олий малака комиссияси тўғрисида низомнинг янги таҳрири тасдиқланди.

Ушбу Комиссия умумий юрисдикция судлари ва хўжалик судларининг судья кадрларини танлайди, тайёрлайди ва илгари суради, улар захирасини шакллантиради ва ҳар йили янгилайди. Судьяликка номзодлар захирасига 30 ёшдан кичик бўлмаган, олий юридик маълумотга эга, юридик ихтисослик бўйича камида 5 йиллик иш тажрибаси бўлган, салмоқли ҳаётий тажриба, обрў-нуфузга эга бўлган, тайёргарлик кўрган, юқори малакали юристлардан бўлган Ўзбекистон фуқаролари киритилиши мумкин.

Низом билан номзодларни илгари суриш, захирадагиларни ўқитиш тартиби ва судьяларни тайёрлашга оид бошқа масалалар белгиланган.

АЁҚШЛАР ЧЕГИРМА ҚИЛА ОЛАДИЛАР

Президентнинг 25.12.2012 йилдаги ПҚ-1887-сон қарорига мувофиқ 2013 йил 1 январдан бошлаб «Ўзнефтмахсулот» АК нефть базалари автомобиль бензини ва дизель ёқилғисини автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчаларига чегирмани ҳисобга олган ҳолда чакана нархларда реализация қилади. Ушбу чегирма Вазирлар Маҳкамасининг 30.12.2012 йилдаги 375-сон қарорига мувофиқ «Ўзнефтмахсулот» АК нефть базалари АЁҚШларга реализация қиладиган автомобиль бензини ва дизель ёқилғиси чакана нархнинг 12%ини ташкил этади.

ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИГА БАҲО ҚЎЯДИЛАР

Вазирлар Маҳкамасининг 29.12.2012 йилдаги 371-сон қарори билан республика олий таълим муассасаларининг илмий ҳамда педагогик фаолияти даражаси ва сифатини ошириш мақсадида 2013 йилдан бошлаб олий таълим муассасалари рейтингини баҳолаш тизимини жорий этиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Республика олий таълим муассасалари рейтингини тузиш ва уни баҳолаш функцияси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест марказига юкланди, қуйидагилар унинг асосий вазифалари этиб белгиланди:

олий ўқув юртларининг илмий-педагогик фаолияти даражаси ва сифатини характерловчи маълумотларни тизимли равишда тўплаш ва маълумотлар базасини шакллантириш, олинган кўрсаткичларни ишлаб чиқилган мезонларга мувофиқ баҳолаш асосида республика олий таълим муассасалари рейтингини ҳар йили тузиш;

рейтинг тузиш услубиятини такомиллаштириш; рейтинг баҳолари асосида республикада олий таълимни ривожлантиришнинг ҳолати тўғрисида ҳар йилги таҳлилий ахборотни тайёрлаш ва уни янада такомиллаштириш бўйича аниқ таклифлар билан бирга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритиш; олий таълим муассасалари рейтингини натижаларини ҳар йили 1 мартгача чоп этиш ва оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиш.

ЯРМАРКА СОЛИҚ СОЛИНАДИГАН БАЗАНИ КАМАЙТИРАДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 30.12.2012 йилдаги 377-сон қарори билан истеъмол бозорини максимал қондириш ва уни юқори сифатли, рақобатбардош маҳаллий товарлар билан бойитиш мақсадида замонавий маҳаллий ноозиқ-овқат истеъмол товарлари кўргазма-ярмаркаларини ўтказиш маъқулланди.

Кўргазма-ярмаркаларни Ташкилий қўмита ўтказди. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларига уларни ўтказиш учун зарур шарт-шароитларни, шу жумладан зарур савдо-кўргазма ускуналари билан жиҳозланган савдо мажмуаларида хоналарни бепул ажратиш йўли таъминлаш топширилди.

Бунда хўжалик юритувчи субъектлар қилган харажатлар юридик шахсларнинг солиқ солинадиган фойдасини аниқлашда чегириладиган реклама харажатларига кирди.

СОЛИҚЧИЛАР ҚАРЗЛАРНИ ҲИСОБДАН ЧИҚАРАДИЛАР

Вазирлар Маҳкамасининг 4.01.2013 йилдаги 1-сон қарори билан айрим ҳукумат қарорларига уларни Вазирлар Маҳкамасининг «Умидсиз солиқ қарзини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорига (24.10.2012 йилдаги 307-сон) мувофиқлаштириш учун ўзгартиришлар киритилди.

Чунончи, янгиланган Молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётган ва қонунчиликда белгиланган муддатларда ўзларининг устав жамғармаларини шакллантирмаган корхоналарни тугатиш тартиби тўғрисидаги низомга (ВМнинг 3.07.1999 йилдаги 327-сон қарори билан тасдиқланган) мувофиқ, молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётган ва қонунчиликда белгиланган муддатда ўзларининг устав жамғармаларини шакллантирмаган тугатилаётган корхоналарнинг маблағлари ва мол-мулкни етарли бўлмаган тақдирда, уларнинг бюджетга ва бюджетдан ташқари жамғармаларга мажбурий тўловлар бўйича тўланмаган қарзлари давлат солиқ хизмати органлари томонидан умидсиз солиқ қарзини ҳисобдан чиқариш учун белгиланган тартибда ҳисобдан чиқарилади (илгари ДСҚ тақдимномасига кўра Ҳисоб-китоблар механизмининг такомиллаштириш ва бюджетга тўловлар интизомини мустақамлаш бўйича ҳукумат комиссияси қарор қабул қилар эди). Шу сабабли ҳисобдан чиқарилган умидсиз солиқ қарзи суммаларининг ҳисобини энди Ҳукумат комиссияси эмас, ДСИ юритади.

Муддати ўтказиб юборилган дебиторлик ва кредиторлик қарзларни қисқартириш ва бюджетга тўловлар интизомини мустақамлаш бўйича Республика комиссиясининг ваколатларига ҳам тузатишлар киритилди. Энди у хўжалик юритувчи субъектларнинг умидсиз дебиторлик ва кредиторлик қарзларининг статистика ҳисобини алоҳида юритиш масалаларини кўриб чиқади (илгари қарз борасидаги қарорларни Комиссиянинг ўзи қабул қиларди).

ОБОДОНЛАШТИРУВЧИЛАР ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 10.01.2013 йилдаги 4-сон қарори билан республиканинг шаҳар ва туманларида фаолият юритувчи ободонлаштириш ташкилотлари (бўлинмалари) қайта ташкил этилиб, улар негизида ободонлаштириш бошқармалари барпо этилди.

Уларнинг асосий вазифалари қуйидагилар ҳисобланади:

кўчалар, скверлар, хиёбонлар, ёдгорлик мажмуалари ва умумий фойдалани-

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

7-бетда ладиган бошқа кўкаламзор зоналарни кўкаламзорлаштириш, дов-дарахтларни парвариш қилиш, уларнинг зараркундалари ва касалликларига қарши курашиш; йўл-кўприк хўжалигини ва хўжаликлараро қишлоқ автомобиль йўлларини сақлаш, мукамал ва жорий таъмирлаш; дренаж хўжалигини ва фаввораларни сақлаш, мукамал, жорий таъмирлаш ва улардан фойдаланиш бўйича бошқа ишлар; электр энергиясини тежаш мақсадида замонавий асбоб-ускуналар ва технологияларни жорий этган ҳолда йўллар ва кўчаларнинг ташқи ёритиш тармоқларини сақлаш, мукамал ва жорий таъмирлаш ҳамда улардан фойдаланиш бўйича бошқа ишлар; назоратсиз, шу жумладан эгасиз итлар, мушуклар ва йиртқич ҳайвонларни ветеринария-санитария қоидаларига риоя қилган ҳолда тутиш ва давлат ветеринария бўлимларига олиб келиш; дафн этиш жойлари (қабристонлар) ва қабр устига ўрнатилган ёдгорликларни сақлаш ва улардан фойдаланиш; мавсумий талабларни ҳисобга олган ҳолда ободонлаштириш объектларини санитария жиҳатидан тозалаш.

Қарор билан Шаҳарлар ва туманлар ободонлаштириш бошқармалари тўғрисида намунавий низом тасдиқланди.

АКЦИЗ МАРКАЛАРИ УЧУН БОСМА ФАБРИКАГА

Молия вазирлиги, ДСҚ ва ДБКнинг қарори (9.01.2013 йилдаги 589-7-сон) билан Ўзбекистон Республикасида тамаки маҳсулотлари ва алкогольли ичимликларга акциз маркаларини қўллаш тартиби тўғрисидаги йўриқнома Президентнинг «Статистик, солиқ, молиявий ҳисоботларни, лицензияланадиган фаолият турларини ва рухсат бериш тартиб-таомилларини тубдан қисқартириш чоратадбирлари тўғрисида»ги Фармони (16.07.2012 йилдаги ПФ-4453-сон) мувофиқлаштирилди.

Ўзгартиришлар билан белгиланишича, маркаланадиган акцизли маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналар эндиликда «Давлат белгиси» ДИЧБнинг Тошкент босма фабрикасига турлари бўйича акцизли маркаларнинг зарур миқдорини харид қилишга буюртманома билан, унинг ҳисобварағига алкогольли маҳсулот учун акциз маркалари буюртириладиган миқдори номинал қийматининг 50%и ва тамаки маҳсулотлари учун акциз маркаларининг тўлиқ номинал қийматини ўтказгандан кейин, бевосита мурожаат этишлари мумкин (илгари улар ўз ДСИларига буюртма ва акциз маркалари номинал қийматининг 50%и тўланганлигини тасдиқловчи ҳуж-

жатлар билан мурожаат қилишлари, фақат буюртириладиган миқдордаги акциз маркалари ҳисобга қабул қилинганлиги ҳақида буюртманомага белги қўйилгандан кейин «Давлат белгиси» ДИЧБ босма фабрикасига мурожаат қилиш мумкин эди).

Акциз маркаларини олиш тартибига ҳам тузатиш киритилди. Эндиликда «Агробанк» ОАТБнинг минтақавий бўлинмалари уларни ишлаб чиқарувчи корхоналарга берадилар, импортчиларга эса уларни аввалгидек ДБК ҳудудий органлари берадилар. Акциз маркаларини Ўзбекистондан олиб чиқишга ДБК ҳудудий органларининг рухсатномасини олиш талаби бекор қилинди. Импорт қилинадиган акцизли товарларни импортчилар акциз маркалари сотиб олинган ва рўйхатдан ўтказилган минтақагагина божхона расмийлаштируви учун олиб кирадилар.

Акцизли товарларни ишлаб чиқарувчи корхоналар ва импортчиларнинг акциз маркалари ҳаракати тўғрисида ҳисобот тақдим этиш муддати ҳам ўзгартирилди. Эндиликда у ДСИ ёки ДБК ҳудудий органига ҳар чоракда, ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 5-кунидан кечиктирмай тақдим этилади (илгари ўтган ойдан кейинги ойнинг ҳар биринчи кунидан тақдим этилар эди).

2013 йил 19 январдан кучга киради.

Амалий ахборот

МАҲАЛЛИЙ БЮДЖЕТГА ЙЎНАЛТИРИЛАДИ

Тошкент шаҳар Халқ депутатлари кенгашининг 28.12.2012 йилдаги қарори билан 2013 йилга Тошкент шаҳри бўйича маҳаллий солиқлар ва йиғимларнинг қуйидаги ставкалари тасдиқланди:

- ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи – соф фойданинг 8%и;
- транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғисини истеъмол қилганлик учун солиқ – 1 литрига 240 сўм;
- транспорт воситалари учун суюлтирилган газ истеъмол қилганлик учун солиқ – 1 литрига 165 сўм;

- транспорт воситалари учун сиқилган газ истеъмол қилганлик учун солиқ – 1 куб метрига 200 сўм;
- алкогольли маҳсулотни чакана сотиш ҳуқуқи, шу жумладан умумий овқатланиш корхоналари томонидан реализация қилганлик учун йиғим – 1 ой савдо қилганлик учун ЭКИХнинг 5 баравари;

- қимматбаҳо металллар ва улардан ясалган буюмларни реализация қилганлик учун йиғим – 1 ой савдо қилганлик учун ЭКИХнинг 3,5 баравари;

- автотранспорт воситаларини вақтинча сақлаш пуллик хизматларини кўрсатиш ҳуқуқи учун йиғим – ойига ЭКИХнинг 6 баравари.

Деярли барча ставкалар Президентнинг «Ўзбекистон Республикасининг 2013 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети

параметрлари тўғрисида»ги қарорига (25.12.2012 йилдаги ПК-1887-сон) 21-илова билан тасдиқланган энг юқори ставкаларга мувофиқ келади. Автотранспорт воситаларини вақтинча сақлаш пуллик хизматларини кўрсатиш ҳуқуқи учун йиғим бундан мустасно, у пойтахтда энг юқори ставкадан ЭКИХнинг 2 баравари миқдоридан паст этиб белгиланган.

ДАВЛАТ КЎЧМАС МУЛКИ ИЖАРАСИ ҚИММАТЛАШДИ

2012 йил 30 декабрда пойтахтимиз ҳоқими 2013 йил 1 январдан бошлаб қўлланадиган Тошкент шаҳридаги давлат кўчмас мулкidan фойдаланганлик учун ижара ҳақининг янги энг кам ставкаларини тасдиқлади.

Масалан, кимё саноатида фойдаланиш учун ижарага олинган майдонларнинг ижара ҳақи ставкаси 2013 йилда 1 кв.м учун 2 500 сўмни ташкил этади (2012 йилда 2 200 сўм эди). Улгуржи савдода давлат кўчмас мулкidan фойдаланганлик учун ижара ҳақи 1 кв.м учун 8 500 сўмдан 10 000 сўмга оширилди.

Давлатга тегишли бино ва хоналарда жойлашган бюджет ташкилотлари учун Вазирлар Маҳкамасининг «Давлат мулкани ижарага бериш тартибини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори (8.04.2009 йилдаги 102-сон) билан белгиланган ижара

ҳақининг ноль даражали ставкаси сақланади.

Ёпиқ ҳарбий шаҳарчалар, ҳарбий қисмлар ва муассасалар ҳудудидаги давлат кўчмас мулкidan фойдаланганлик учун республика Мудофаа вазирлиги савдо бошқармаси таркибий бўлинмаларига ҳам ижара ҳақининг ноль даражали ставкасини қўллашга рухсат берилди.

Ҳоким ижара ҳақини ҳисоблаб ёзиш тартибини ҳам тасдиқлади.

Унга кўра ижара ҳақи ставкаларига нисбатан қўлланадиган ҳудудий зоналарнинг оширувчи коэффициентлари (уларнинг чегаралари ер солиғини тўлаш

бўйича зоналар чегаралари билан мос тушади) аввалгидек қолди.

Бино турига қараб қўлланадиган коэффициентлар орасига рекламани жойлаштирганлик учун бино ва иншоотлар олд қисмларидан фойдаланганлик учун 0,2 коэффициентни қўшилди. Тошкент шаҳар ҳокимлигининг реклама ва ахборот фаолияти комиссияси тасдиқлаган ва тавсия этган ижтимоий рекламани бино олд қисмида жойлаштирувчи ижарачи уни жойлаштириш муддатига ижара ҳақини тўлашдан озод этилади. Бино турига кўра бошқа коэффициентларнинг миқдорлари, ёндош ҳудуддан фойдаланганлик учун коэффициент каби сақланган.

Қулайлик коэффициентлари оширилди. Метро станциясидан 200 метр радиусда жой-

лашган кўчмас мулкдан тижорат мақсадида фойдаланганда коэффициент 0,8 ни ташкил этади (2012 йилда – 0,7), асосий ҳаракат кўчаларида – 0,7 (2012 йилда – 0,6). Давлат объектларига ижара ҳақини ҳисоблаб ёзишда кўшимча коэффициент қўлланадиган Тошкентнинг марказий кўчалари рўйхати ҳоким қарорининг 3-иловасида келтирилган.

2013 йилда пойтахтдаги давлат кўчмас мулкига ижара ҳақи ставкалари молия ва иқтисодиёт вазирликлари ҳамда Давлат рақобат қўмитаси билан келишилган.

Эслатиб ўтамиз, амал қилиш муддати келаси йилга ўтадиган шартномага кўра ижарага олинган давлат кўчмас мулки учун шу йилдаги ижара ҳақи унга белгиланган энг кам ставкалардан келиб чиқиб ҳисобланади. Пойтахт ҳокимлиги биноларидан фойдаланиш департаменти тасарруфидаги объектларни ижарага бериш ҳақидаги икки томонлама шартномаларга маъмурий бинолар фондиди таъмирлашга кўшимча 30 фоизлик тўловлар ҳам киритилган.

Елена ЕРМОХИНА, эксперт-юристимиз.

ҲУЖЖАТ ЎЗ ВАҚТИДА ТАҚДИМ ЭТИЛСА ЯХШИ

ИШНИНГ МОҲИЯТИ

«Г» МЧЖ ҚК ўтган йил январида чет эл компанияси билан кўп функцияли агрегат – кичик юк машинасини етказиб беришга шартнома тузди. 15 майда корхона унга «Эркин муомалага чиқарилган» божхона режимида божхона юк декларациясини расмийлаштирди ва 12 309 858 сўм божхона божини тўлади.

«Бож тарифи тўғрисида»ги Қонуннинг¹ 33-моддасида чет эллик инвесторлар ва чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарга ўзлари-

нинг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун олиб кирадиган мол-мулк учун божхона божидан озод қилиш тарзида имтиёз назарда тутилган. Уни қўллаш учун «Г» МЧЖ 14 июнда «Ўзбекэкспертиза» ОАЖ томонидан берилган, кичик юк машинаси ўзининг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун олиб кирилганлигини тасдиқлайдиган сертификат олди.

6 июлда у Давлат божхона қўмитасининг Тошкент шаҳри бўйича бошқармасига (бундан кейин – ДБКБ)

тўланган божхона хизматларини қайтариш тўғрисида хат ва сертификат юборди. ДБКБ тўловларни қайтаришдан бош тортиб, буни БЮДни расмийлаштириш пайтида тегишли сертификат тақдим этилмаганлиги билан далиллади. «Г» МЧЖ ҚК (бундан кейин – Даъвогар) Тошкент шаҳар Хўжалик судига ДБКБдан (бундан кейин – Жавобгар) ўз фойдасига 12 309 858 сўм божхона божи ва 2 461 971 сўм ортиқча тўланган ҚҚСни ундириш даъвоси билан мурожаат қилди.

ДАЪВОГАРНИНГ ПОЗИЦИЯСИ

136-сон Низомнинг 17-бандида белгиланишича, сертификат мол-мулк Ўзбекистон Республикаси давлат чегарасидан ўтган кундан бошлаб **12 ойдан кечикмай берилиши мумкин**. Даъвогар сертификатни кичик юк машинаси олиб кирилгандан кейин бир ойдан кейин олган ва у **тўланган божхона божини қайтариш ҳуқуқини тасдиқлайдиган ҳужжат ҳисобланади**.

Агар 136-сон Низомда сертификатни божхона органига божхона ҳужжатларини расмийлаштиришгача ёки ундан кейин тақдим этиш тартиби кўрсатилмаган бўлса, чет эллик инвестор уни **исталган вақтда** тақдим этиш ҳуқуқига эгадир. Мазкур ҳуқуқ Президентнинг 24.08.2011 йилдаги ПФ-4354-сон Фармони қоидаларидан келиб чиқади, унда белгиланишича, тадбиркорлик субъектларининг барча даражадаги давлат бошқарув органлари, ҳуқуқни сақлаш ва назорат органлари, тижорат банклари билан ўзаро муносабатларида тадбиркорлар ҳуқуқларининг устуворлиги принципи амал қилади, унга мувофиқ **меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг**

барча бартараф этилмайдиган зиддиятлари ва ноаниқликлари тадбиркорлар фойдасига талқин қилинади.

Рад этиш учун асос сифатида Божхона кодекси (БК)нинг 4-моддасини қўллаш ДБКБнинг жуда кўпол хатосидир, чунки БЮД расмийлаштирилган кунда «Бож тарифи тўғрисида»ги Қонуннинг 33-моддаси амал қилган, унда чет эллик инвесторлар ва чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарни улар ўзларининг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун олиб кирадиган мол-мулкни божхона божидан озод қилиш тарзидаги имтиёз назарда тутилади ва сертификат олиш тартибини белгиланган 136-сон Низом ҳам амал қиларди.

БЮД расмийлаштирилаётганда 6 582 257 сўм ҚҚС ҳам тўланган. БК 106-моддасининг иккинчи қисмига кўра эса, «қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаб чиқариш учун товарнинг божхона қиймати асос бўлиб, унга тўланиши лозим бўлган бож қўшилади». Бинобарин, божхона қиймати ошганлиги туфайли божхона божи суммасига тўланган 2 461 971 сўм ҚҚС қайтарилиши керак.

ЖАВОБГАРНИНГ ПОЗИЦИЯСИ

Даъвогар сертификатни БЮД расмийлаштирилганидан кейин тақдим этган, БКнинг 4-моддасига биноан эса, божхона ишида божхона органи божхона декларациясини ва бошқа ҳужжатларни қабул қилиб олаётган кун амалда бўлган қонун ҳужжатлари қўлланилади, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Хорижий инвесторлар ва хорижий инвестициялар иштиро-

кидаги корхоналар томонидан ўз ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун олиб келинаётган мол-мулкни аниқлаш тартиби тўғрисида низомда² (бундан кейин – 136-сон Низом) сертификат божхона органига қайси вақтда тақдим этилиши кераклиги кўрсатилмаган.

Юқорида баён этилганлар сабабли божхона божи тўлашдан озод қилиш бўйича имтиёзларни қўллаган ҳолда БЮДни қайта расмийлаштириш имкони мавжуд эмас.

СУДНИНГ ҚАРОРИ

Биринчи инстанция суди иш бўйича далилларни ўрганиб, иккала тарафнинг фикрларини тинглаб, қуйидаги асосларга кўра даъво талабларини қондиришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилди.

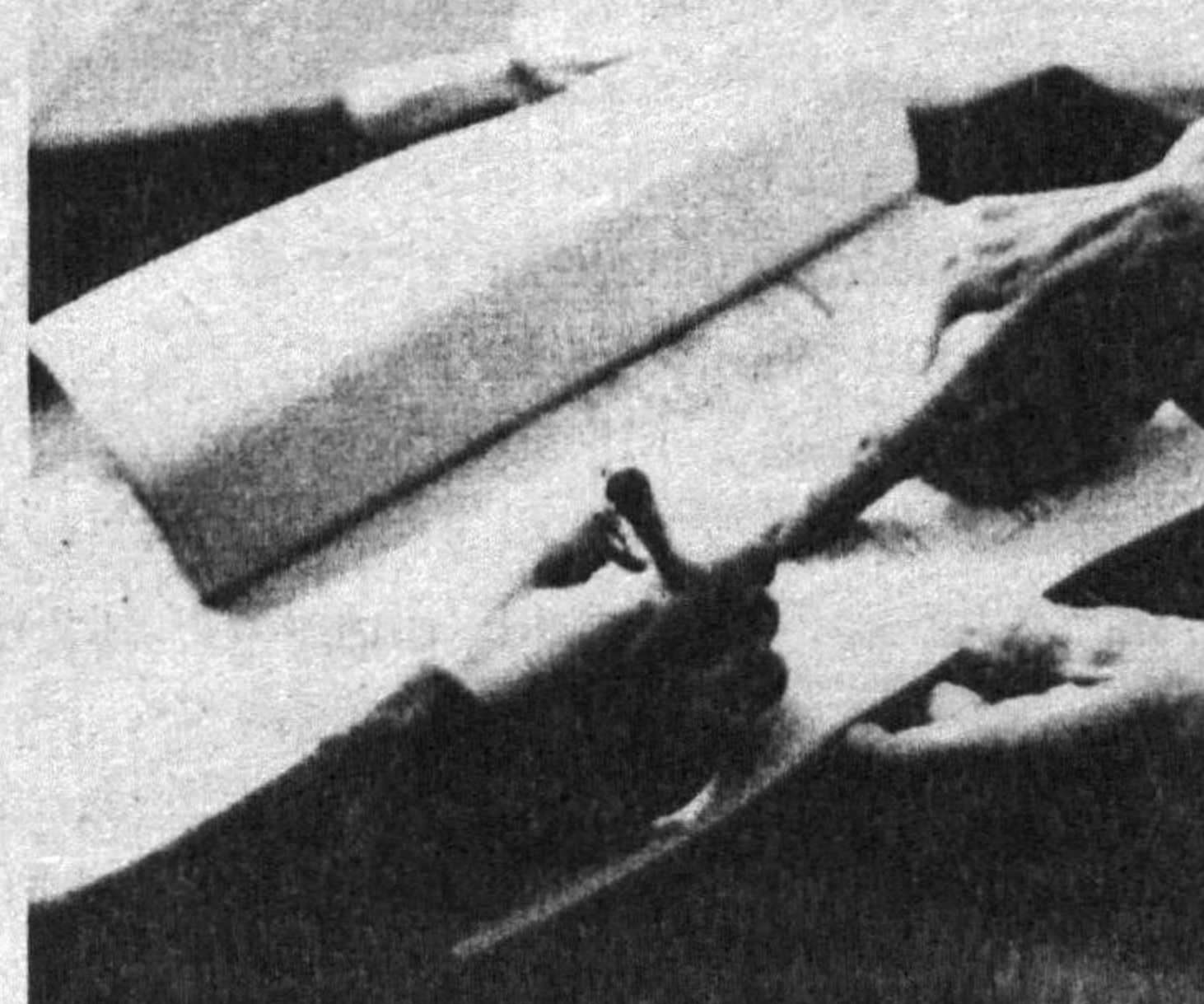
«Бож тарифи тўғрисида»ги Қонуннинг 33-моддаси ва 136-сон Низом нормаларида божхона расмийлаштирувидан кейин сертификатни тақдим этиш илгари тўланган божхона божини қайтариш учун асос бўлиб хизмат қилиши белгиланмаган.

Имтиёз бериш масаласи товарларнинг уни қўллаш ҳуқуқини тасдиқлайдиган ҳужжатлар асосида божхона расмийлаштируви чоғида ҳал қилинади. Божхона

расмийлаштируви пайтида уларнинг йўқлиги имтиёзни қўллаш учун асосларнинг мавжуд эмаслигини англатади.

Шу тариқа, мазкур иш бўйича имтиёз ҳуқуқининг бор-йўқлигини эмас, балки илгари тўланган бож суммасини қайтариш учун асос бор-йўқлигини белгилаш зарур. Қонун ҳужжатларида олиб кирилган товарлар бўйича илгари тўланган бож суммасини қайтариш учун асослар қайд этилмаганлигини, уларнинг божхона расмийлаштируви чоғида имтиёз қўлланмаганлигини ҳисобга олиб, суд Даъвогарнинг талабини қондиришни мумкин деб топмади.

ЮРИСТНИНГ ШАРҲИ

Бизнинг фикримизча, мазкур низо бундай ҳолатлар қонун ҳужжатларида **етарлича тартибга солинмаганлиги** туфайли юзага келган. Баён этилганга ўхшаш ҳолларда чет эллик инвесторлар ва чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар кўрадиган зарар республикада қулай инвестиция муҳитини барпо этишга салбий таъсир кўрсатади.

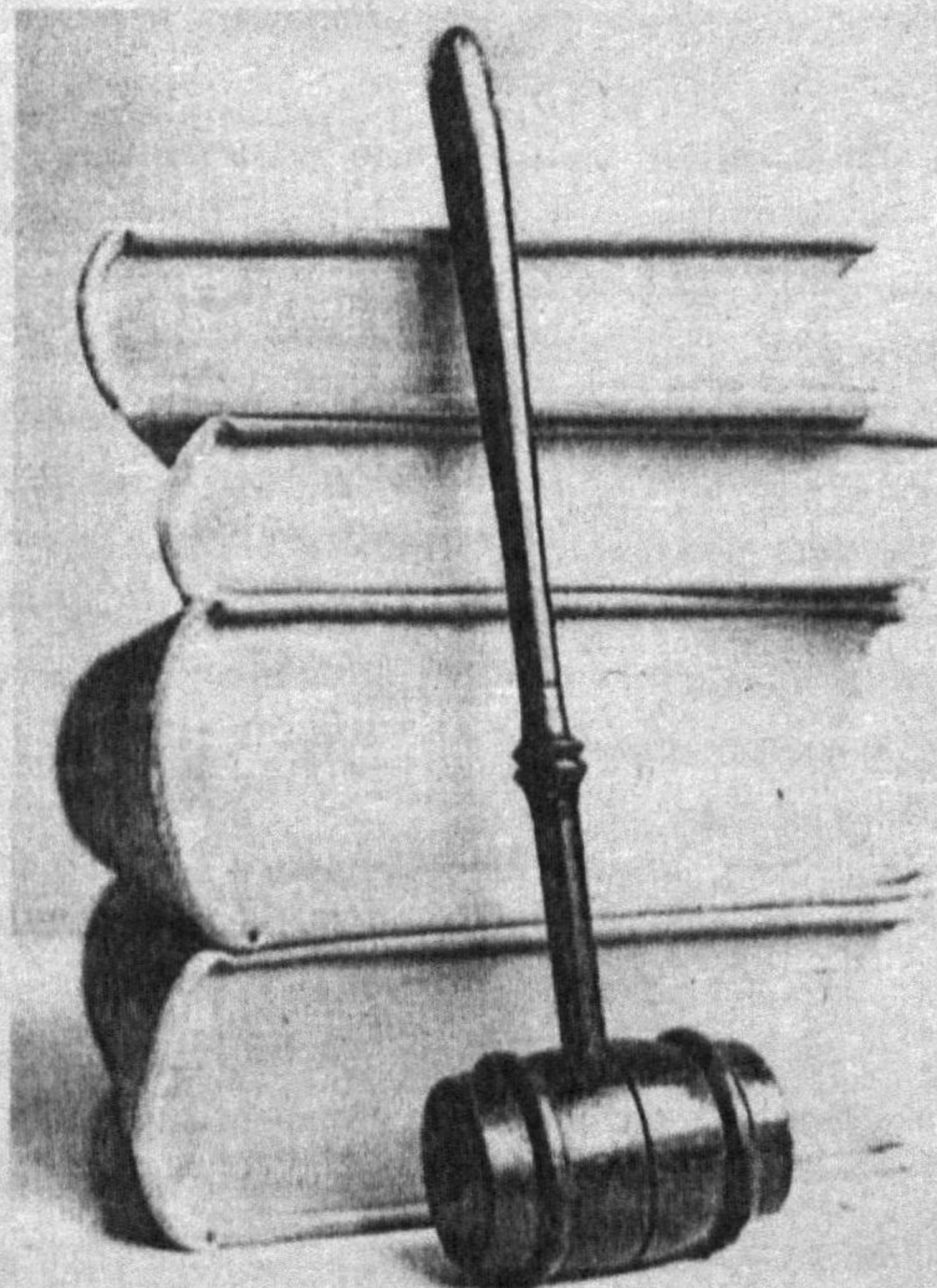
Мазкур ҳолда ҳуқуқни тасдиқлаш ва божхона божларини тўлашдан озод қилиш тарзидаги имтиёзни қўллаш учун **сертификат** ва бошқа ҳужжатларни **божхона органига тақдим этиш пайти**ни қонун ҳужжатларида аниқлаштириш мақсадга мувофиқ бўларди. Мазкур масалани ҳал этиш зарурлигини божхона органлари, судлар ва бошқа давлат органлари ҳам қўллаб-қувватлаётдилар, зеро уларнинг фаолияти **тахминларга эмас**, балки ҳаракатнинг аниқ тартибини белгилайдиган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланиши керак.

Қонун ҳужжатларида бундай ҳолатлар етарлича тартибга солинмаганлиги боис чет эллик инвесторларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари бузилиши мумкин, улар муайян вазиятда қонун ҳужжатлари билан белгиланган ҳаракат қилишнинг аниқ ва қатъий механизмига эга бўлмаганликлари сабабли ҳуқуқ меъёрларини ўзлари тушунишдан келиб чиқиб ҳаракат қилишлари мумкин, бу эса давлат органлари мансабдор шахсларининг талқинига мос келмаслиги мумкин.

Алишер УБАЙДУЛЛАЕВ,
«VICTORY JURCONSALT»
МЧЖ юрисконсульти.

¹29.08.1997 йилдаги 470-1-сон.

²ВМнинг 16.05.2011 йилдаги 136-сон қарори билан тасдиқланган.

ЎЗ УЛУШИМИНИ СОТАМАН

Акциядорлик компанияси икки муассисга эга. Акцияларнинг 76%и уларнинг бирига, 24%и бошқасига тегишли. Иккинчи муассис ўз улушини учинчи шахсга сотмоқчи. Бунинг учун нима қилиш керак?

– Саволингизга жавоб кўп жиҳатдан акциядорлик жамиятининг шакли¹ ва унинг таъсис ҳужжатлари – устав ва таъсис шартномасига боғлиқ.

Агар АЖ ёпиқ жамият бўлса, улушни учинчи шахсга сотиш жамиятнинг таъсис ҳужжатларида назарда тутилган шартларга мувофиқ, агар уларда бундай шартлар бўлмаса – акциядорлар умумий йиғилишининг қарорига мувофиқ амалга оширилади. «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонун² (бундан кейин – 223-1-сон Қонун) 36-моддасининг иккинчи қисмига мувофиқ ЁАЖ акцияларни чекланмаган доирадаги шахсларга сотиб олишлари учун таклиф қилишга ҳақли эмас. Мазкур ҳолда қимматли қоғозларни хусусий йўсинда жойлаштириш (олдиндан маълум бўлган, сони чекланган инвесторлар орасида ёпиқ обуна қилиш, оммавий эълон бермаган ва реклама кампанияси ўтказмаган ҳолда)

қўлланади («Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида»ги Қонун³ 14-моддасининг иккинчи қисми).

Бунда ЁАЖ акциядорлари ушбу жамиятнинг бошқа акциядорлари сотаётган акцияларни учинчи шахсга таклиф этилаётган нархда ва шартларда, уларнинг ҳар бирига тегишли акциялар сонига мутаносиб равишда имтиёзли олиш ҳуқуқига, агар жамият уставида мазкур ҳуқуқни амалга оширишнинг бошқача тартиби назарда тутилмаган бўлса, эга бўлади (223-1-сон Қонун 7-моддасининг учинчи қисми).

Акциядорлар сотаётган акцияларни сотиб олишда имтиёзли ҳуқуқдан фойдаланиш тартиби, муддати жамият уставида белгилаб қўйилади. Имтиёзли ҳуқуқдан фойдаланиш муддати акциялар савдога қўйилган пайтдан бошлаб 30 кундан кам ва 60 кундан кўп бўлиши мумкин эмас (223-1-сон Қонун 7-моддасининг тўртинчи қисми).

Шу тариқа, ўз акцияларини учинчи шахсга сотиш учун ЁАЖ акциядори:

ўз нияти тўғрисида жамиятни (ижроия органи тимсолида) ва бошқа акциядорни ёзма равишда хабардор қилиши⁴;

шундан сўнг умумий йиғилиш қарори билан бошқа акциядорнинг сотилаётган акцияларни сотиб олишга устувор ҳуқуқини рад этишини мустаҳкамлаши (рад этилган тақдирда);

сўнгра учинчи шахс билан тегишли олди-сотди битимини ёзма равишда расмийлаштириши ва уни белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказиши шарт.

Кейин эса жамиятнинг ўзи тақдим этилган ҳужжатлар асосида ўзгартиришларни акциядорлар реестрига киритиши ва тегишли маълумотларни Марказий депозитарийга юбориши шарт.

Бироқ бошқа акциядор ўзининг устувор ҳуқуқини тўлиқ ёки қисман амалга оширишга ҳақли эканлигини унутмаслик керак. Бунинг учун у акцияларни жойлаштириш санасидан олдинги кундан кечиктирмай жамиятга акцияларни харид қилиш тўғрисида ёзма ариза юбориши керак. Унда қуйидагилар кўрсатилиши лозим: акциядорнинг фамилияси, исм-шарифи (жисмоний шахс учун) ёки номи (юридик шахс учун), яшаш жойи (жойлашган ери), у харид қилаётган акциялар сони.

Қолган ҳолларда жамиятнинг

таъсис ҳужжатларига мувофиқ ҳаракат қилишни тавсия этамиз.

Агар акциядорлик жамияти очик жамият бўлса, акцияларни жойлаштириш усуллари (очик ёки ёпиқ обуна) унинг устави билан, унда бундай кўрсатмалар бўлмаганда – акциядорлар умумий йиғилишининг қарори билан белгиланади. Агар АЖ уставида ҳам, акциядорлар умумий йиғилишининг қароридан ҳам акциялар ва жамиятнинг акцияларга айирбошланган қимматли қоғозларини жойлаштириш усули тўғрисида кўрсатмалар бўлмаса, уларни фақат очик обуна воситасида (223-1-сон Қонун 36-моддасининг бешинчи қисми), яъни акцияларни рекламадан фойдаланган ҳолда инвесторларнинг чекланмаган сони ўртасида оммавий жойлаштириш орқали («Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида»ги Қонун 14-моддасининг иккинчи қисми) жойлаштириш мумкин.

Жамият уставида акциядорларнинг акцияларни уларга тегишли АЖ овоз берувчи акциялари сонига мутаносиб равишда харид қилишга устувор ҳуқуқи ҳам назарда тутилиши мумкин. Мазкур ҳолда бундай ҳуқуқни қўлламаслик тўғрисида қарор (қарорнинг ўзи амал қиладиган муддатни кўрсатган ҳолда) акциядорлар умумий йиғилиши томонидан унда иштирок этаётган овоз берувчи акциялар эгалари овозларининг кўпчилиги билан қабул қилиниши мумкин. Мазкур қарор умумий йиғилиш белгиланган муддат давомида, аммо у қабул қилинган пайтдан эътиборан кўпи

билан бир йил давомида амал қилади (223-1-сон Қонун 39-моддаси).

Шу тариқа, агар уставда ёки акциядорлар умумий йиғилишининг қароридан акцияларни жойлаштиришнинг очик обунаси назарда тутилган ва уларни харид қилишга бошқа акциядорларнинг устувор ҳуқуқи мавжуд бўлмаса, уларни сотмоқчи бўлган акциялар эгаси мустақил равишда ёки фонд биржаси, шунингдек қимматли қоғозлар бозори тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг талабларига мувофиқ фонд бўлимларини барпо этган бошқа биржалар орқали ёхуд қимматли қоғозларнинг биржадан ташқари савдосининг ташкилотчиси орқали акцияларни сотиш тўғрисидаги эълонни жойлаштириши керак. Кейин учинчи шахс билан тегишли олди-сотди битимини ёзма равишда расмийлаштириши ва уни белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказиши лозим. Ушбу ҳаракатларнинг барчаси бажарилганидан кейин жамият тақдим этилган ҳужжатлар асосида акциядорлар реестрига ўзгартиришлар киритиши ва тегишли маълумотларни Марказий депозитарийга юбориши керак.

Агар уставда ёки акциядорлар умумий йиғилишининг қароридан уларни харид қилишга акциядорларнинг устувор ҳуқуқи билан бирга акцияларни жойлаштиришга ёпиқ обуна назарда тутилган бўлса, мазкур ҳолда ёпиқ акциядорлик жамиятлари учун юқорида баён этилган қоидалар қўлланади.

РАД ЭТИШ МУМКИН ЭМАС – ТАСДИҚЛАНСИН

Бизнинг МЧЖ муассисларидан бири – жисмоний шахс устав фондидаги ўзининг 10 фоизлик улушини бошқа муассисга – 90 фоизлик улуш эгаси бўлган юридик шахсга сотишга қарор қилди. Бироқ нотариус улуш олди-сотди шартномасини тасдиқлашдан бош тортиб, бундан бундай битимларни нотариал тасдиқлаш уставда назарда тутилмаганлиги билан далиллагани. Шу туфайли биз жамият таъсис ҳужжатларига ўзгартиришларни рўйхатдан ўтказмаймиз. Мазкур ҳолда нима қилиш керак? Нотариуснинг ҳаракатлари қанчалик асосли?

Ольга.

– Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш, ҳисобга қўйиш ва рухсат берувчи ҳужжатларни расмийлаштириш тартиби тўғрисида низомнинг¹ 72-бандига мувофиқ сизнинг МЧЖ иштирокчиларнинг умумий йиғилиши томонидан тегишли қарор қабул қилинган пайтдан бошлаб 1 ой мобайнида рўйхатдан ўтказувчи органга келиб ёки почта алоқаси орқали қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари керак: ариза; иштирокчиларнинг умумий йиғилишининг таъсис ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қарори; ўзгартириш ва қўшимчалар матнининг ваколатли шахс

томонидан имзоланган ва тадбиркорлик субъекти муҳри билан тасдиқланган икки нусхаси; давлат божи белгиланган миқдори тўланганлиги ҳақида банк тўлови ҳужжати; **мазкур улушнинг ўтишини тасдиқлайдиган ҳужжатлар (шартнома, хат ва ҳоказо).**

«Масъулияти чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида»ги Қонуннинг² 20-моддаси тўққизинчи қисмига кўра жамият устав фондидаги улушдан бошқа шахснинг фойдасига воз кечиш, агар уни нотариал шаклда амалга ошириш тўғрисидаги талаб МЧЖнинг уставида назарда тутилган бўлмаса, **оддий ёзма шаклда** амалга оширилиши керак.

Шу тариқа, таъсис ҳужжатларига ўзгартиришларни рўйхатдан ўтказиш учун олди-сотди шартномасини нотариал тасдиқлаш талаб қилинмайди. Бироқ биз улуш олди-сотдиси шартномасидаги иштирокчи – жисмоний шахснинг имзосини Нотариуслар томонидан но-

тариал ҳаракатларни амалга ошириш тартиби тўғрисида йўриқнома³ III бобининг 25-параграфидан белгиланган тартибда нотариал тасдиқлашни тавсия қиламиз. Шу тариқа, иштирокчилар ва жамият ўзларини келгусида эҳтимол тутилган ихтилофлардан ҳимоя қиладилар.

Нотариуснинг ҳаракатларига келсак, афсуски, бундай вазият тез-тез учраб туради. «Нотариат тўғрисида»ги Қонуннинг⁴ 38-моддасига мувофиқ нотариус қуйидаги ҳоллардагина нотариал ҳаракатни амалга оширишни рад этишга ҳақли, агар:

бундай ҳаракатни амалга ошириш қонунга зид бўлса; бу ҳаракат бошқа нотариус томонидан амалга оширилиши керак бўлса;

муомалага лаёқатсиз фуқаро ёхуд зарур ваколатлари бўлмаган вакил нотариал ҳаракатни амалга оширишни сўраб мурожаат қилган бўлса;

юридик шахс номидан амалга ошириладиган битим унинг уставида ёки низомидан кўрсатилган мақсадларга зид бўлса; битим қонун талабларига мувофиқ бўлмаса;

нотариал ҳаракатни амалга ошириш учун тақдим этилаётган ҳужжатлар қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ бўлмаса.

Агар сизнинг битимингиз юқорида кўрсатилган шартларнинг бирортасига мувофиқ бўлмаса, нотариуснинг ҳаракатлари тўғри эмас ва у илтимосингизга кўра рад этиш сабабларини ёзма равишда баён этиши ва ундан шикоят қилиш тартибини тушунтириши керак. Сиз эса исталган вақтда нотариал идора жойлашган ердаги судга ёки Адлия вазирлигига нотариал ҳаракат содир этилиши рад этилганлиги тўғрисида шикоят қилиш ҳуқуқига эгасиз.

¹ВМнинг 20.08.2003 йилдаги 357-сон қарори билан тасдиқланган.

²6.12.2001 йилдаги 310-И-сон.

³Адлия вазирининг АВ томонидан 30.03.2010 йилда 2090-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғи билан тасдиқланган.

⁴26.12.1996 йилдаги 343-1-сон.

¹Фуқаролик кодексининг 65, 66-моддалари; «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонун (26.04.1996 йилдаги 223-1-сон) 6, 7-моддалари.

²26.04.1996 йилдаги 223-1-сон.

³22.07.2008 йилдаги УРҚ-163-сон.

⁴Билдиришномада жойлаштириладиган акцияларнинг сони (шу жумладан уларни харид қилишнинг устувор ҳуқуқидан фойдаланган тақдирда жамият акциядорларига уларни жойлаштириш нархи), ҳар бир акциядор харид қилишга ҳақли бўлган акциялар сонини белгилаш тартиби, акциядор ушбу ҳуқуқининг амал қилиш муддати ва уни амалга ошириш тартиби тўғрисидаги маълумотлар бўлиши керак.

ИККИ ҲИССА ҲАҚ ЁКИ ОТГУЛ ОЛИНГ

Мен такси ҳайдовчиси бўлиб ишга кирдим. 2012 йилнинг октябри, ноябри ва декабрида 600 иш соатидан кўпроқ ишладим. Ишнинг бундай режими меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш ҳисобланмайдими?

**Х.Усмонов,
Тошкент шаҳри.**

– Меҳнат кодекси (МК)нинг 174-моддасига мувофиқ корхона иш вақтининг муддатини белгилайдиган асосий ҳужжат бўлиб иш берувчи касаба уюшмаси кўмитаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи билан келишиб тасдиқлайдиган ички меҳнат тартиби қоидалари ҳисобланади.

Қонун ҳужжатларида иш берувчининг ҳар бир ходимнинг амалда ишлаган вақти ҳисобини юритиш мажбурияти назарда тутилган. Бундай ҳисобнинг асосий ҳужжати бўлиб иш вақти табели ҳисобланади (МК 125-моддасининг иккинчи қисми).

Иш вақтининг ҳисобини юритишнинг қуйидаги турлари мав-

жуд: кунлик ва жамлаб ҳисобга олиш. Кунлик ҳисоб ходим ҳар куни иш кунининг бир хил муддатига эга бўлганда қўлланади. Жамлаб ҳисобга олиш иш куни, ҳафтасининг муддати турлича бўлиши мумкин бўлганда юритилади, бироқ ортиқча ишлаш бошқа кунларда кам ишлаш билан компенсацияланади. Бунда ҳисоб даври учун (ҳисобга олинадиган давр бир йилдан, кундалик иш вақтининг (сменанинг) муддати эса 12 соатдан ортиб кетмаслиги лозим) ходим соатларнинг белгиланган меъёрини ишлаб бериши керак. Иш вақтини жамлаб ҳисобга олишни қўлланиш тартиби, шунингдек ҳисобга олинадиган давр мобай-

нида ходимларга ҳар ойда тўланадиган иш ҳақи миқдорини тенглаштиришга қаратилган чора-тадбирлар жамоа шартномасида белгиланади, агар у тузилмаган бўлса, иш берувчи томонидан касаба уюшмаси кўмитаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи билан келишиб белгиланади (МКнинг 123-моддаси).

Ходим учун иш вақтининг нормал муддати ҳафтасига 40 соатдан ортиқ бўлиши мумкин эмас (МКнинг 115-моддаси), агар у ҳисоб даврида ошиб кетса, **ортиқча ишланган вақтга** МКнинг 157-моддаси билан белгиланган қоидалар бўйича **иш вақтидан ташқари ишлар си-**

фатида, камида икки ҳисса миқдоридан ҳақ тўланади. Бунинг маъноси шуки, барча ходимлар учун иш вақтининг энг юқори меъёри, уларнинг мулкчиликнинг барча шаклларидаги корхоналар, муассасалар, ташкилотлардаги фаолияти ва иш хусусиятидан қатъи назар, МКнинг 115-моддасида белгиланган иш вақтининг энг юқори муддати билан чегараланиши керак.

Бунда шуни унутмаслик лозимки, МК 125-моддасининг биринчи қисмига кўра иш вақтидан ташқари ишнинг муддати ҳар бир ходим учун сурункасига икки кун давомида 4 соатдан (меҳнат шароити оғир ва зарарли ишларда – бир кунда 2 соатдан) ва йилига 120 соатдан ортиқ бўлмаслиги лозим.

Сиз 2012 йилнинг IV чорагида 600 соатдан кўп ишлагансиз, календарь бўйича иш вақти меъёри 509 (5 кунлик иш ҳафтаси) ва 505 (6 кунлик иш ҳафтаси) соатни ташкил қилади. Ортиқча ишланган соатлар (ҳисобот даврида иш соатларининг нормал сонидан ортиқча иш-

лаш) – қарийб 100 соат учун ҳисоб даври туганидан кейин сизга икки ҳисса миқдоридан ҳақ тўланиши керак (МКнинг 157-моддаси).

Сизнинг илтимосингизга кўра **ортиқча ишланган вақт** (иш вақтидан ташқари иш) **учун белгиланган иш вақтидан ташқари бажарилган иш соатларига тенг келадиган миқдорда отгул берилиши ҳам мумкин.** Иш вақтидан ташқари бажарилган иш учун бошқа дам олиш куни берилган тақдирда, бундай ишлар учун **камида бир ҳисса миқдорда меҳнат ҳақи тўланади** (МКнинг 157-моддаси). Ушбу талабларни бажармаслик меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш сифатида баҳоланади ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 49-моддасида назарда тутилган жавобгарликка – **мансабдор шахсларга энг кам иш ҳажмининг 2 бараваридан 5 бараваригача миқдорда жарима солишга олиб келади.**

**Абдусалом РИСКУЛЛАЕВ,
эксперт-юристимиз.**

БИР ЙИЛГА... ТАЪТИЛ

Мен хусусий корхонада ишлайман. Иш ҳақи сақланмаган ҳолда бир йилга таътил олишим мумкинми? Ёки бирор-бир чеклашлар мавжудми?

Мария.

– Албатта, агар иш берувчи рози бўлса, олишингиз мумкин.

Иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилиши* Меҳнат кодекси (МК)нинг 150-моддасида назарда тутилган, унга кўра ходимнинг аризасига биноан унга иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилиши мумкин. Унинг муддати ходим билан иш берувчи ўртасидаги келишувга биноан белгиланади. Ходимнинг ёзма аризаси таътил учун асос бўлиб ҳисобланади, унда ходимнинг ушбу илтимос билан мурожаат қилишга ундаган сабаблар кўрсатилиши керак.

Агар сизнинг 3 ёшга тўлмаган болангиз бўлса ва сиз болангиз уч ёшга тўлгунга қадар болани парваришlash учун иш ҳақи сақланмайдиган таътилга чиқмоқчи бўлсангиз, иш берувчи сизга таътил бериши шарт (МК 234-моддасининг иккинчи қисми). Агар болани парваришlashни боланинг отаси, буvisи, буvasи ёки бошқа қариндошлари амалга ошираётган бўлса, бунинг учун бериладиган таътиллardan улар ҳам фойдаланишлари мумкин.

Жамоа шартномасида ходимнинг аризасига биноан оилавий сабабларга кўра иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътилнинг сўзсиз берилиши тўғрисида қоида баён этилиши мумкин. У ҳақ тўланадиган йиллик таътилдан ташқари берилади. Бироқ, агар корхонанинг локал ҳужжатлари, меҳнат шартномасида бошқа қоидалар назарда тутилмаган бўлса, МКнинг 142-моддасига кўра, ходимнинг аризасига кўра иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган, муддати 2 ҳафтадан кўп бўлган таътил вақти йиллик асосий таътилни олиш ҳуқуқини берадиган меҳнат стажига киритилмайди.

Ходимнинг иш ҳақи сақланмайдиган таътили вақтида иш жойи (лавозими) сақланади. Бунинг маъноси шуки, ушбу даврда у билан меҳнат шартномасини, бундан ташкилот тўлиқ тугатиладиган ҳоллар мустасно, иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиб бўлмайди (МКнинг 100-моддаси).

Иш берувчи ҳар қандай ҳолатларда ҳам ходимни у берган аризада баён этилган

розилигисиз иш ҳақи сақланмайдиган таътилга чиқаришга ҳақли эмас.

МКнинг 150-моддасида иш берувчи бундай таътил беришга мажбур бўлган шартлар белгиланган. Қуйидаги ходимларга уларнинг хоҳишига кўра, иш ҳақи сақланмаган ҳолда муқаррар тартибда таътил берилади:

- 1941–1945 йиллардаги уруш қатнашчиларига ва имтиёзлари жиҳатидан уларга тенглаштирилган шахсларга – ҳар йили 14 календарь кунга қадар;
- ишлаётган I ва II гуруҳ ногиронларига – ҳар йили 14 календарь кунга қадар;
- 2 ёшдан 3 ёшгача бўлган болани парвариш қилаётган аёлларга (МКнинг 234-моддаси);
- 12 ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ болани тарбиялаётган аёлларга – ҳар йили 14 календарь кунга қадар (МКнинг 232-моддаси);
- меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатларда, шунингдек меҳнат шартномаси шартларида назарда тутилган бошқа ҳолларда.

1941–1945 йиллардаги уруш қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахсларга ҳамда ишлаётган I ва II гуруҳ ногиронларига иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил ҳар йили уларнинг хоҳишига кўра исталган вақтда берилади.

12 ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боласи ёки 16 ёшга тўлмаган ногирон боласи бор аёлларга уларнинг хоҳишига кўра, ҳар йили 14 календарь кундан кам бўлмаган муддат билан иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилади. Бундай таътил йиллик таътилга қўшиб берилиши ёки иш берувчи билан келишиб белгиладиган даврда ундан алоҳида (тўлиқ ёхуд қисмларга бўлиб) фойдаланилиши мумкин (МК 232-моддасининг иккинчи қисми).

Кириш имтиҳонлари топширишга рухсат этилган ходимларга олий ўқув юртларига кириш учун камида 15 календарь кун, ўрта махсус ўқув юртларига кириш учун эса – камида 10 календарь кун муддат билан иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилади, ўқув юртлари жойлашган ерга бориш ва қайтиб келиш вақти бу ҳисобга кирмайди (МКнинг 254-моддаси).

Бундан ташқари, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг охириги курсларида ўқиётган ходимларга диплом лойиҳасига материаллар тўплаш учун 30 календарь кун муддат билан иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил берилади (МК 256-моддасининг иккинчи қисми).

**Ленара ХИКМАТОВА,
юрист.**

*Одатда, бундай таътил тури «ўз ҳисобидан» ёки «иш ҳақи сақланмайдиган таътил» деб аталади.

Реклама

Электрон маълумотнома тизими

КАДРЛАР БЎЙИЧА МАСЛАХАТЧИ

Харид қилиш масалалари бўйича қуйидагиларга мурожаат қилинг:
Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч. 1/1, 6-қават.
Тел. (998 71) 283-23-74.
E-mail: info@norma.uz, web:www.norma.uz

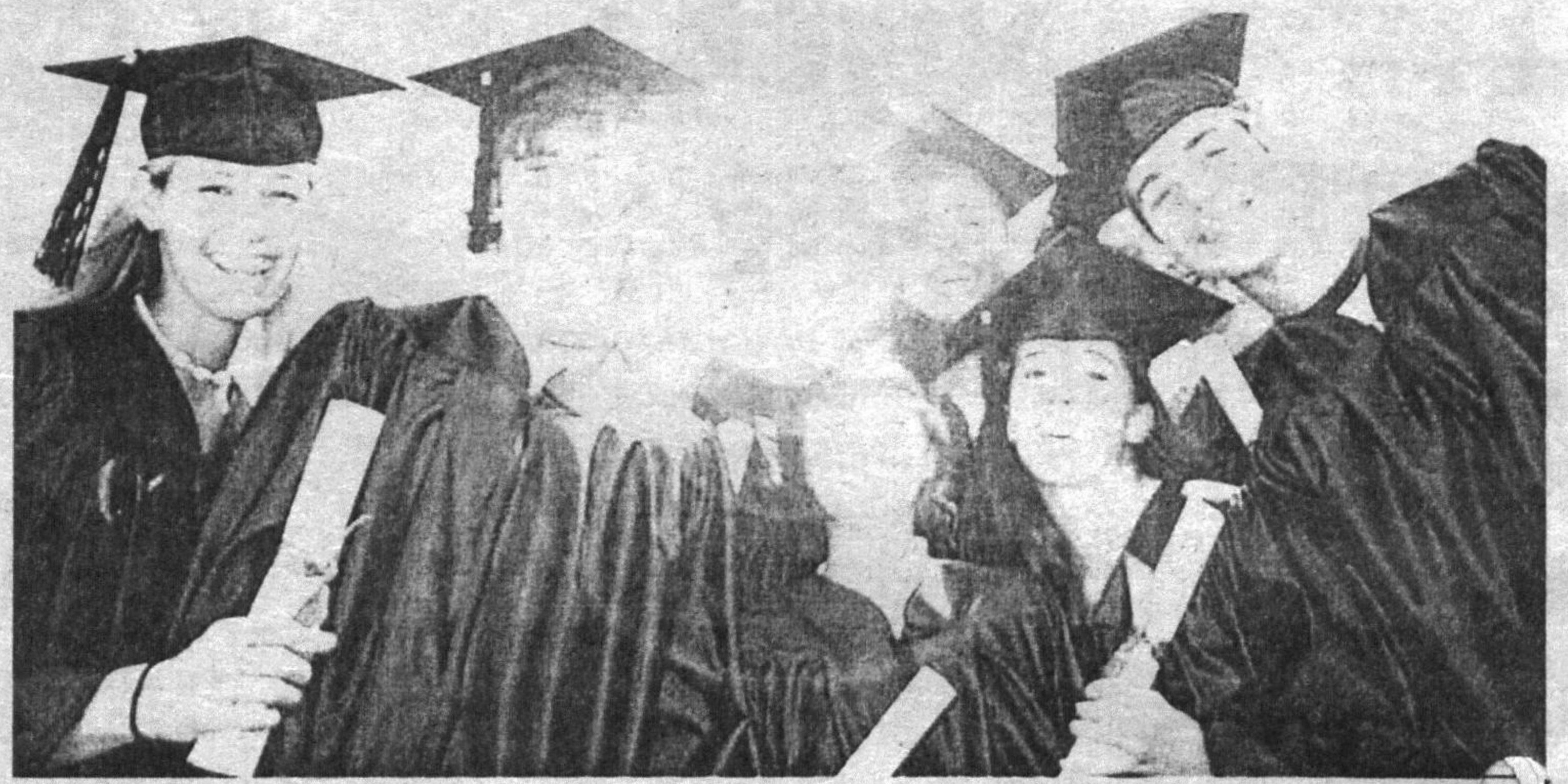
Тахририятдан. Узоқ муддатга сизга иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил бериш илтимоси баён этилган ариза бераётганда шуни ҳисобга олинки, пенсияга чиқишни расмийлаштириш чоғида ушбу давр сизнинг меҳнат стажингизга киритилмайди, чунки бу вақтда сиз ижтимоий тўловларни амалга оширмагансиз.

МАГИСТР УЧУН ЯНГИ ҚОИДАЛАР

Талабалар магистратурада таълим олишнинг янги қоидалари тасдиқланганлиги тўғрисида гапиришяпти. Бу борада матбуотда ҳеч қандай ҳужжатларни учратмадик. Ана шу гап-сўзлар ҳақиқатга қанчалик тўғри келади?

Агар шундай ҳужжат қабул қилинган бўлса, у магистрлик унвони олиш тартибига қандай ўзгартиришлар киритади?

Р.Назаров, талаба.

– Ҳақиқатан ҳам, ўтган йилнинг охирида олий таълим муассасаларининг магистрлик бўлинмаларида ўқишга доир талабларни тубдан ўзгартирадиган янги ҳужжат кучга кирди. **Олий ва ўрта махсус таълим вазири ўз буйруғи билан (АВ томонидан 18.12.2012 йилда 2405-сон билан рўйхатдан ўтказилган, 2012 йил 28 декабрдан кучга кирган) янги Магистратура тўғрисидаги низомни тасдиқлади.** Унда магистрант талабанинг шахсий календарь иш режаси намунавий шакли келтирилган. Унга 4 қисмдан (ўқув ва ўқув-услубий ишлар; илмий-тадқиқот ишлари; илмий-педагогик ишлар ва малакавий амалиёт фаолияти) иборат иш режаси ва магистрлик диссертациясини бажаришнинг календарь режаси киради. Энди талаба амалиёт бўйича алоҳида кундалик юритиш ва унга доир ҳисобот топшириш мажбуриятдан озод қилинган (илгари олий ўқув юртида талабаларнинг педагогик ва малакавий амалиётини назорат қилиш учун унинг раҳбари тайинланган, у ҳар ҳафтада кафедра мажлисида амалиётни ўташ ҳисоботини тақдим этган, талаба эса уни тугатгандан кейин кафедрага амалиёт бўйича кундалик ва ҳисобот топширган). Бироқ талаба иш режасининг бажарилиши бўйича ҳар ойда (илгари – семестрда 2 марта) кафедра йиғилишида ҳисобот бериши керак.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги апрель-май ойларида талабалар фаолиятининг самарадорлиги мониторингини олиб бориши керак. Хусусан, у 1-курсда битта илмий мақола ёки тезис, 2-курсда камида 2 та илмий мақола ёки тезис чоп эттириши лозим. Мониторинг натижалари бўйича олий ўқув юрти талабанинг иш режасига (бундан битирувчи курслар мустасно) ўзгартиришлар киритади.

Магистрлик диссертацияларини тайёрлаш ва ҳимоя қилишга талаблар белгиланди. Энди диссертация мавзуси тасдиқланади ва илмий раҳбарлар 1-ўқув йилининг октябрь-ноябрь ойларида ректор буйруғи билан тайинланади (илгари диссертация ишларининг мавзулари талабаларга биринчи ўқув йили иккинчи семестрининг дастлабки 2 ҳафтасида тақдим этилган). Ушбу маълумотлар олий таълим муассасасининг сайтида жойлаштирилади. Улар ўзгарган тақдирда эса сайтда бир ҳафта ичида янгиланади.

Низомда магистрлик диссертациясининг титул варағи, аннотацияси, мундарижаси ва фойдаланилган адабиётлар рўйхатининг намунавий шакли келтирилган.

Диссертациянинг асосий қисми камида 3 бобдан иборат бўлиши керак. Унда тадқиқотнинг асосий масалалари тўлиқ

ёритилади ва унинг натижалари бўйича қилинган хулосалар келтирилади. Хулосада тадқиқот натижаларининг илмий ва амалий аҳамияти, тадқиқот муаммосининг ечими кўрсатилиши лозим. Ушбу қисм 4 саҳифадан ошмаслиги керак.

Иловаларнинг ҳажми диссертация умумий ҳажмининг 1/3 қисмидан ошмаслиги лозим. **Диссертациянинг энг кўп ҳажми (титул варақ, мундарижа, фойдаланилган адабиётлар рўйхати ва иловалардан ташқари) 80 бетдан ошмаслиги керак.**

Аввал бўлганидек, диссертация иши талаба ўқиган тилида, шунингдек кафедра ёки магистратура бўлими тавсиясига мувофиқ чет тилида ҳам ёзилиши мумкин. Чет тилида бажарилган диссертацияга давлат тилида аннотация илова этилади ҳамда дастлабки ва расмий ҳимоялар таржима билан ўтказилади.

Дастлабки ҳимояга қадар талаба диссертация мавзусига доир камида 2 та илмий мақола ёки тезисни чоп эттириши керак. Унинг илмий раҳбарнинг ёзма фикри, ички ва ташқи тақризнинг тақризига эга бўлиши талаб этилади. Тақризлар белгиланган дастлабки ҳимоя санасидан камида 3 кун олдин талабага тақдим этилиши керак. Талаба диссертацияни дастлабки ҳимоя санасига қадар кафедрага босма муқоваланган ҳамда электрон шаклда тақдим этиши лозим.

Дастлабки ҳимоядан ўтган диссертацияларнинг аннотациялари талабанинг Ф.И.Ш. кўрсатилган ҳолда олий таълим муассасасининг расмий сайтида 1 ҳафта муддатда эълон қилинади. Аннотация ҳажми 200 сўздан ошмаслиги лозим.

Дастлабки ҳимоядан ўтмаган, шунингдек узрсиз сабабларга кўра диссертацияларни расмий ҳимояга тақдим этиш муддати ва тартибини бузган талабалар расмий ҳимояга киритилмайди. Агар диссертация расмий ҳимояга қўйилмаган ёки унга қоникарсиз баҳо қўйилган тақдирда **талаба уни кейинги 3 ўқув йили давомида қайта ҳимоя қилиши мумкин.** Ушбу муддат ўтган сўнг диссертацияни қайта ҳимоя қилишга рухсат берилмайди.

Расмий ҳимоядан ўтган диссертациялар олий таълим муассасасида камида 10 йил сақланади.

Расмий ҳимоядан ўтмаган диссертациялар илмий раҳбар иштирокида илмий кенгаш йиғилишида муҳокама этилади. Агар Кенгаш диссертациянинг ҳимоядан ўтмаганлигига илмий раҳбарнинг камчиликлари ёки масъулиятсизлиги оқибатида йўл қўйилган деб қарор қилган бўлса, ушбу илмий раҳбар диссертацияларга илмий раҳбарлик қилиш ҳуқуқидан 3 йилгача бўлган муддатга маҳрум этилиши мумкин.

Сардор ЖУМАШОВ,
эксперт-юристимиз.

Реклама

“AMIR-AUDIT” МЧЖ
аудиторлик ташкилоти

28.03.2008 йилдаги 00642-сон лицензия.
ЎзР АВнинг 12.01.2005 йилдаги 991-сон гувоҳномаси.

Ўзбекистон
Республикасидаги
барча хўжалик юритувчи
субъектларда аудиторлик
текширувлари ўтказиш

Малака сертификатли
аудиторларни ишга қабул
қиламиз

Бухгалтерия ҳисоботи ва баланс тузиш
Тел.: (+99890) 187-04-68, (+99894) 644-62-23,
296-55-78; факс (8371) 296-52-15

Эълонлар

**БЕВОСИТА
МУЛОҚОТ**

уяли телефондан +99871 **200-00-59**
стационар телефондан 8371

Солиқ солиш ва бухгалтерия
масалалари юзасидан
саволларингизга телефон
орқали жавоб берамиз.

Хизматлар лицензияланган

ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР

ADVOKAT ELITE. Судларда вакиллик қилиш. Корхоналар, ваколатхоналарни рўйхатдан ўтказиш, қайта ташкил этиш, тугатиш ва уларга юридик хизмат кўрсатиш*.
Тел.: 281-52-39, (+998 90) 346-16-89.

Кўчмас мулк бўйича юрист маслаҳатлари. Кадастр*.
Тел. (+998 90) 346-16-89.

ХИЗМАТЛАР

Сервис маркази. Принтерлар, ком-

пьютерлар, мониторларни таъмирлаш, картрижларни тўлдириш. Жойига чиқиш билан. Тел. 996-77-87.

Юкларни боххонадан ўтказиш, БЮДни расмийлаштириш.
Тел.: 809-26-11, 233-33-26.

Ташкилотлар учун компьютер ва маънавий техникани ҳисобдан чиқариш учун ҳужжатларни тайёрлаш.
Тел.: 233-74-95, 233-17-56,
236-76-46.

*Хизматлар лицензияланган.
Товар сертификатланган.

Иқтисодий-ҳуқуқий газета

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ХУҚУҚ
СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

ТАЪСИСЧИ “Norma Hamkor” МЧЖ

Газета 2006 йил 26 декабрда
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлигида рўйхатга олинди.
Рўйхат рақами 0074.

БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБОВ
ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
100105, Тошкент ш.,
Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1,
Тахририят тел. 283-44-27
Обуна бўлими тел. 200-00-30
E-mail: gazeta@norma.uz,
normapress@mail.ru
www.norma.uz
Нашр учун масъул:
Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам тахририят нуқтаи назарига мос келмавермайди.
Тахририят муштарийлар билан ёзишиб туриш имкониятига эга эмас.
«Норма маслаҳатчи»да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиш, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишга фақат «Норма» газеталари бирлашган тахририяти МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл қўйилади.

Газета тахририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида “TOPRINT” МЧЖ босмаҳонасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1).
Индекс – 186 Буюртма 735 Адади 2 048. Баҳоси келишилган нархда
Газета 2013 йил 21 январда соат 15.30 да топширилди.
ISSN 2010-5223